

УДК 338.27

<https://doi.org/10.32342/2074-5362-2024-1-36-7>

В.М. СБІТЕНКОВА,
*студентка Університету
імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро (Україна)*

ІНВЕСТИЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ НІДЕРЛАНДІВ

Стаття пропонує комплексний огляд інвестиційного середовища в Нідерландах, країні, яка відома своєю розвиненою економікою, міцними міжнародними торговельними зв'язками та міцною правовою базою, що підтримує бізнес. Нідерланди відрізняються стабільним політичним середовищем, прозорим управлінням та адміністративною ефективністю, що створює надійний фон для інвестицій. Цей клімат сприяє інноваціям і приваблює прями іноземні інвестиції, особливо завдяки вигідній податковій системі.

Робоча сила в Нідерландах є висококваліфікованою та багатомовною, що є важливою перевагою, хоча висока вартість робочої сили може розглядатися як стримуючий фактор. Однак ці витрати часто компенсуються високою продуктивністю та дружньою до бізнесу політикою уряду. Голландський ринок добре пов'язаний і є невід'ємною частиною європейського торгового ландшафту, що робить його стратегічною точкою входу в Європейський Союз.

Транспортна та логістична інфраструктура, зокрема порт Роттердам — найбільший порт у Європі — відіграє вирішальну роль у сприянні торгівлі не лише в Європі, а й у всьому світі. Ця інфраструктура підтримується цифровою мережею та сектором послуг найвищого рівня, причому Нідерланди мають один із найвищих показників проникнення широкосмугового зв'язку в Європі.

Незважаючи на численні переваги, інвестиційний клімат у Нідерландах стикається з такими проблемами, як регуляторна складність і суворі екологічні норми. Ці виклики врівноважуються прагненням країни до сталого розвитку та зеленої економіки, що відкриває нові інвестиційні можливості у відновлювані джерела енергії та стійкі технології.

Крім того, Нідерланди активно сприяють створенню сприятливого ділового середовища за допомогою різноманітних урядових ініціатив. До них належать стимули для досліджень і розробок, удосконалення сталої ділової практики та субсидії для проєктів зеленої енергетики, усі вони спрямовані на підтримку конкурентоспроможності країни.

Підхід голландського уряду до міжнародного бізнесу також характеризується мережею договорів, спрямованих на захист іноземних інвестицій і запобігання подвійному оподаткуванню, що робить Нідерланди привабливим місцем для транснаціональних корпорацій. Наявність сильної правової системи гарантує належний захист прав власності та контрактів, що є критично важливим для інвесторів.

Підсумовуючи, Нідерланди представляють збалансований спектр можливостей і викликів. У той час як висока вартість операцій і нормативні вимоги створюють перешкоди, стратегічні переваги, потужна інфраструктура та державні стимули створюють сприятливе середовище для значних прибутків від інвестицій. Цей детальний аналіз є важливим посібником для потенційних інвесторів, надаючи розуміння як макроекономічної стабільності, так і галузевих перспектив голландського ринку.

Ключові слова: *інвестиційний клімат, Нідерланди, економічна стабільність, регуляторне середовище, інфраструктура, трудовий ринок, податкові переваги, сталий розвиток, інвестиційні стимули*

JEL classification: *F21, F43, G11, G18, H25*

The paper offers a comprehensive review of the investment environment in the Netherlands, a nation noted for its advanced economy, robust international trade links, and a solid legal framework that supports business activity. The Netherlands features a stable political environment, transparent governance, and administrative efficiency, creating a reliable backdrop for investment. This climate is conducive to innovation and attracts foreign direct investment, especially due to an advantageous tax system.

The workforce in the Netherlands is highly skilled and multilingual, which is a critical asset, though the high labor costs could be seen as a deterrent. However, these costs are often offset by the high productivity and the business-friendly policies of the government. The Dutch market is well-connected and integral to the European trade landscape, making it a strategic entry point into the European Union.

Transport and logistics infrastructure, particularly the Port of Rotterdam—the largest port in Europe—plays a crucial role in facilitating trade not only across Europe but globally. This infrastructure is supported by a top-tier digital network and service sector, with the Netherlands boasting one of the highest broadband penetration rates in Europe.

Despite its many advantages, the investment climate in the Netherlands does face challenges such as regulatory complexity and stringent environmental regulations. These challenges are balanced by the country's commitment to sustainability and the green economy, which opens up new investment opportunities in renewable energy and sustainable technologies.

Furthermore, the Netherlands is proactive in fostering a favorable business environment through various government initiatives. These include incentives for research and development, enhancements in sustainable business practices, and subsidies for green energy projects, all aimed at maintaining the country's competitive edge.

The Dutch government's approach to international business is also characterized by a network of treaties designed to protect foreign investments and prevent double taxation, making the Netherlands an attractive destination for multinational corporations. The presence of a strong legal system ensures that property rights and contracts are well protected, which is a critical consideration for investors.

In conclusion, the Netherlands presents a balanced spectrum of opportunities and challenges. While the high cost of operations and regulatory demands pose hurdles, the strategic advantages, robust infrastructure, and government incentives create a favorable environment for significant investment returns. This detailed analysis serves as an essential guide for potential investors, providing insights into both the macroeconomic stability and sector-specific prospects within the Dutch market.

Keywords: *investment climate, the Netherlands, economic stability, regulatory environment, infrastructure, labor market, tax benefits, sustainable development, investment incentives*

JEL classification: *F21, F43, G11, G18, H25*

Інвестиції, зокрема прямі, є важливим інструментом розвитку та збагачення як для об'єкта, так і для країни інвестування. Залучення інвестицій надає поштовх та нове дихання. Проте якщо для отримувача це здебільшого плюс та можливість для подальшого розвитку, то для вкладника така дія майже завжди несе в собі певний ризик. Він може бути високим, може бути прийнятним чи низьким, або його взагалі може не бути, проте,

аби спромогтися це спрогнозувати необхідно провести певні дослідження та аналітику, щоб впевнитися у безпечності вкладених коштів. Аналіз інвестиційного клімату є основною складовою такої оцінки і має на меті розкрити головні переваги та недоліки інвестування саме в цьому регіоні та конкретно в обраній країні.

Метою цієї роботи є дослідити інвестиційний клімат Нідерландів та зробити висновки щодо його привабливості і можливих викликів для потенційного інвестора.

Іноземні інвестиції можуть набувати різних форм, у залежності від цілі, форми та мети, яку переслідує інвестор. Загалом їх можна поділити на дві групи: портфельні та прямі, кожні з яких мають свої підформи. Кожна з груп та підгруп має свої особисті переваги та недоліки, проте кожна стикається з певними особливостями функціонування, які мають економічне, політичне, соціальне, правове чи інше походження. Тому перш ніж прийняти рішення про здійснення інвестування у певну країну слід дослідити ряд її характеристик.

Одним з найбільш повних та вагомих вважається оцінка з 12 критерії Торгівельної Палати США [15]. Вона пропонує до розгляду наступні критерії оцінки привабливості інвестиційного клімату:

- характеристика місцевого ринку;
- доступність ринку;
- якість робочої сили;
- валютний ризик;
- можливість репатріації капіталу;
- захист інтелектуальної власності;
- торгова політика;
- державне регулювання;
- ставки податків і пільги;
- політична стабільність;
- макроекономічна політика;
- розвиненість інфраструктури та служб підтримки.

Розглянемо кожен з цих підпунктів з позиції його ролі в Нідерландах, та, за логічної необхідності, додамо до них додаткові критерії розгляду.

Характеристика місцевого ринку.

Перший показник має на меті проаналізувати потенціал ринку входу: обсяги ринку та тенденції, що на ньому спостерігаються, доходи населення та його купівельна спроможність. Вочевидь, Нідерланди мають одну з найбільших економік у Європейському Союзі, де сектор послуг займає близько 70% ВВП, при цьому лідує сфера у секторі послуг – банківська, транспортна та туристична.

Згідно даних Світового Банку [1], обсяг ВВП за ПКС на людину за 2022 р. склав 59 249 дол. , що ставить країну на 11 місце в світі та 6 в регіоні. Зростання ВВП при цьому було 4,3%, а його обсяг – 1.01 млрд. дол. Загалом, аналізуючи дані з рис. 1, можна сказати, що ринок Нідерландів постійно збільшується, не враховуючи «просадки» 2020 р. через COVID-19 та залишків впливу кризи 2008 р. у 2012 р., і сприяє появі нових гравців на своїй арені.

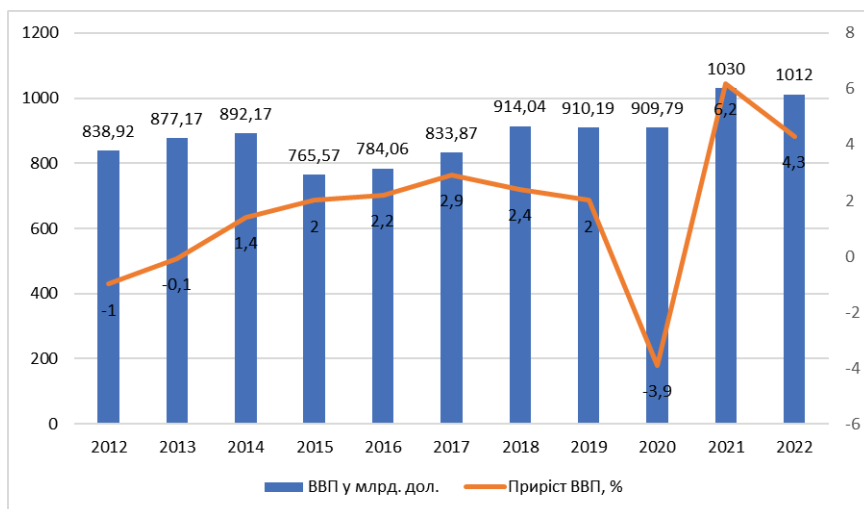

Рис. 1 Динаміка ВВП Нідерландів з 2012 по 2022 рік.

Створено автором за даними [1]

Доступність ринку.

Як одна з країн-засновниць та членів ЄС, Нідерланди мають безперешкодний вихід на внутрішній ринок ЄС, що робить ринок доступнішим для європейських компаній та перспективним для інвестора, який планує подальше розширення, та мають/утворюють багато домовленостей про вільну торгівлю з іншими країнами (наприклад вже є договори з Чилі, Кенією та Новою Зеландією, а у процесі із Південною Кореєю та Сінгапуром) [2] у складі ЄС. Також королівство відоме своєю відкритістю для зовнішнього бізнесу та інвестицій. Уряд надає підтримку іноземним компаніям, що бажають розширити свою діяльність на місцевому ринку, а також заохочує збільшення прямого інвестування в країну шляхом пільг та різних державних програм, аж до отримання громадянства за виконання певних умов. Окрім цього існують спрощені процедури для реєстрації бізнесу та отримання необхідних дозволів, що сприяє доступності ринку для нових підприємств.

За даними ОЕСР [3] і Міжнародного валютного фонду (МВФ), у 2022 р. Нідерланди були третім за величиною джерелом і одержувачем прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у світі, хоча й не були кінцевим пунктом призначення більшості з них. Якщо розглядати динаміку по регіону, то згідно з даними Євростату [4], у 2021 р. на частку Нідерландів припадало 27% всіх вхідних ПІІ в ЄС.

Якість та ціна робочої сили.

Населення країни складає 18,052,800 осіб, з них 75% етнічні голландці, 8% – інші європейці, і 17% – мігранти з різних країн. Країна є демографічно не дуже молодою і очікується що відсоток населення старше 65 років має зрости з 20% до 25% відсотків, протягом наступних 10 років. Рівень чистої зайнятості, тобто кількість зайнятих по відношенню до населення у віці 15-75 років, у 2022 р. становив 73%; трохи вище для чоловіків (76%), ніж для жінок

(68%) [5]. Порівняно з іншими країнами Нідерланди мають дуже високий чистий рівень зайнятості. Багато молодих людей вже підробляють під час навчання, а люди старшого віку прагнуть працювати довше. Пенсійний вік підвищили до 66 років і 7 місяців у 2022 р.

Тим не менш нідерландський ринок праці не тільки розвинений, але й досить напружений. Починаючи з 2021 р. він оцінювався як «напружений», а наразі «дуже напружений». Згідно до інформації з сайту агентства по страхуванню робочої сили (UWV) [6] та Нідерландського банку (DNB) [5], попит на ринку праці більший за пропозицію – у другому кварталі 2023 р. на 100 робітників приходилося 122 вакансій. Тим не менш, у 2024 р. очікується невелике охолодження ринку, яке вже спостерігається певною мірою останні 5 кварталів, за виключенням наведеного попереду.

Також слід додати що нідерландський ринок праці досить нестандартний і має найбільшу кількість тимчасово зайнятих у європейському регіоні. Умови працевлаштування включають три типи трудового договору: постійний, гнучкий або самозайнятий. Згідно з даними DNB, 28% населення працюють за тимчасовим(гнучким) контрактом, а влаштованих на постійні основи лише 55%, ще 13% і 4% становлять незалежні професіонали та інші самозайняті. (Рис. 2).

Рис. 2 Розповсюдженість різних договорів праці серед зайнятого населення, %.
Складено автором за даними [5]

Така ситуація вигідна для роботодавців, оскільки гнучкі контракти дешевші, а у разі потреби такого працівника легше замінити, проте працюючий за таким договором прошарок населення є більш соціально та економічно вразливий. Середня зарплатня за постійним договором на годину становили 23,3 €, у той час як за гнучким ця сума менша – 17,7 €. Середня різниця становить 8,9%, але може варіюватися з 8,1% до 13,8%, у залежності від деталей та підтипу договору [7]. Мінімальна зарплатня після підвищення 1.01.2023 на 10,15% становила 11,15 €/год або 1934,4 € на місяць. З 1.01.2024 країна повністю перейшла на погодинну оплату,

відмінивши місячний, тижневий чи денний мінімальний рівень. Мінімальна погодинна оплата варіюється у залежності від віку працівника, наглядно це можна побачити в табл. 1.

Таблиця 1

Залежність погодинної мінімальної заробітної плати від віку працівника*

Вік	Погодинна мінімальна заробітна плата
21 рік і старше	13,27 євро
20 років	10,62 євро
19 років	7,96 євро
18 років	6,64 євро
17 років	5,24 євро
16 років	4,58 євро
15 років	3,98 євро

* Складено автором за даними [8]

Тому, наприклад, для середнього працівника старше 21, який працює 40 годин на тиждень/ 8 годин на день - повний тиждень, весь рік (262 дні) мінімальна зарплатня складе 2317,83 € [8]. Для повнозайнятого населення це збільшення склало аж 19,8% , але аналізуючи зростання заробітної платні не слід забувати й про зростання цін, яке зменшує її купівельну спроможність. У своїй останній оцінці DNB припускає, що коригування заробітної плати триватиме більше трьох років.

Інфляція та облікові ставки.

У 2020 р. через пандемію економіка зупинилася. Коли економіка відновила і попит на різні продукти та послуги зріс, компанії не могли отримати ресурси та робочу силу досить швидко, щоб постачати їх. Це створило відчутний дефіцит товарів і послуг. Війна в Україні спричинила подальший дефіцит, особливо газу та нафти, а також дефіцит продуктів харчування, таких як зерно та соняшникова олія.

Інфляція зростала протягом 2021 р., оскільки глобальний попит на товари та послуги зріс, тоді як постачання через виробничі та логістичні ланцюжки все ще було порушено через вплив COVID-19. Різке підвищення цін на енергоносії внаслідок російського вторгнення в Україну згодом призвело до ще більшого прискорення інфляції [5]. До 2022 р. інфляція була нижче цільового показника 2%. Відтоді наслідки карантину через COVID-19 і російської війни в Україні значно підвищили ціни. Інфляція зросла занадто високо, тому Європейський Центральний Банк (ЄЦБ) втручається, вживаючи монетарних заходів.

Оскільки починаючи з 1999 р. Нідерланди ввели євро замість гульдена, то за монетарну політику країни, як і всього ЄС, відповідає ЄЦБ. Його основним інструментом для зниження інфляції є облікова ставка (що впливає на відсоткову), за якою банки позичають гроші в ЄЦБ або депонують гроші в ЄЦБ. Вона діє як педаль газу та гальма для економіки, то сповільнюючи, то стимулюючи економіку держав.

Незважаючи на те, що інфляція в Нідерландах і Єврозоні зараз стрімко падає після досягнення піку у 10,6% у вересні 2022 р., інфляція в

Єврозоні все ще занадто висока, цільовий рівень – 2%. Центральні банки використовують вищі процентні ставки, щоб спробувати зменшити попит на товари та послуги, та знизити інфляцію. У 2022 р. ЄЦБ тричі підвищував облікові ставки та продовжував це робити у 2023 р., піднявши ставку за депозитами до 4%. Наразі очікується, що у 2025 р. інфляція впаде до 2,5%.

Монетарна політика та валютні ризики.

Монетарна політика ЄЦБ спрямована на зберігання цінності євро. Тому ЄЦБ проводить монетарну політику, вживаючи заходи для підтримки стабільності цін, що означає, що він прагне до 2% рівня інфляції. Процентні ставки є важливим засобом досягнення цього, їх зміна була наведена вище. Окрім цього починаючи з 2014 р. ЄЦБ додав нові інструменти до свого інструментарію. Це пояснюється тим, що кардинальні зміни в економіці та надзвичайно низька інфляція, як наслідок, значно ускладнили її завдання щодо підтримки цінової стабільності. Важливим прикладом нового інструменту, який існує з 2014 р., є програми закупівель.

Оскільки вони є особливим інструментом, їх також називають нетрадиційними грошовими заходами. Основною програмою закупівель є Програма купівлі активів (APP) . ЄЦБ використовує цю програму для сприяння передачі монетарної політики та полегшення умов фінансування. З цією метою він придбав державні облігації та облігації, випущені національними та європейськими установами за останні роки, а також корпоративні облігації та забезпечені облігації, випущені банками. Це надало йому додатковий вплив на економіку Єврозони.

Незважаючи на низку нових потрясінь, міжнародна роль євро залишалася незмінною у 2022 р. Це був рік, коли почалася війна росії в Україні, посилювалися економічні санкції та значне зростання геополітичних ризиків – і все це з потенційними наслідками для міжнародної валютної системи. Проте частка євро за різними показниками використання міжнародної валюти продовжувала становити у середньому близько 20%. Євро залишалась другою за значенням валютою в світі після долару США; все це підкреслює силу міжнародної ролі євро, та доводить, що валютні ризики при його використанні менші, аніж при використанні національної валюти іншої країни.

Грошова система.

Банківський сектор Нідерландів міцно включений в Європейську систему центральних банків, у якій Центральний банк Нідерландів (DNB) є національним органом банківського нагляду. AFM, орган нагляду за цінними паперами та біржами Нідерландів, здійснює нагляд за фінансовими установами та належним функціонуванням фінансових ринків і підпадає під управління Європейського управління цінних паперів та ринків (ESMA). Висококонцентрований банківський сектор Нідерландів більш ніж у три рази перевищує решту голландської економіки, що робить його одним із найбільших банківських секторів Європи за ВВП. Три банки, ING, ABN AMRO і Rabobank, володіють майже 85 % загальних активів банківського сектора. Найбільший банк ING має баланс трохи більше 1 трильйона доларів (968 мільярдів євро).

Можливість репатріації капіталу.

Відкриваючи компанію в Нідерландах, іноземні підприємці мають подумати про репатріацію прибутків, отриманих їх голландською компанією. Це можна зробити двома способами, залежно від типу компанії та відповідно до голландських принципів оподаткування. Привабливий режим корпоративного оподаткування є однією з переваг відкриття бізнесу в Нідерландах.

Принципи оподаткування в Нідерландах відрізняються залежно від типу компанії, яку підприємець вирішив відкрити. Голландські філії повинні сплачувати податки при репатріації прибутку, тоді як корпорації повинні враховувати розподіл дивідендів [9].

У Нідерландах податок на дивіденди у розмірі 15% зазвичай стягується з дивідендів, які виплачуються іноземним акціонерам, якщо не застосовується угода про уникнення подвійного оподаткування та ставка знижується. В інших випадках дивіденди звільнюються від податку на джерело доходу, якщо звільнення від участі застосовується в цій конкретній ситуації. Згідно з Директивою ЄС про материнські та дочірні компанії [10], дивіденди, що виплачуються материнським компаніям ЄС, звільнюються від податку на джерело на тих самих умовах, що й для розподілу голландській материнській компанії.

Нідерландський режим звільнення від оподаткування участі передбачає, що дивідендний дохід звільняється від оподаткування, якщо виконуються такі дві умови:

- юридична особа володіє не менше 5% статутного капіталу дочірнього підприємства (тест на право власності);
- дочірня компанія не є пасивною компанією з низьким рівнем оподаткування (перевірка активів).

У Нідерландах не стягуються податки на роялті, як і не утримується податок на відсотки. Королівство Нідерланди зазвичай розглядаються як податкова гавань і особливе місце для холдингових компаній. Іноземні інвестори повинні гарно розуміти голландську систему оподаткування, щоб отримати вигоду від різноманітних пільг і мінімізації податків .

Захист інтелектуальної власності.

Креативний сектор нідерландської економіки є одним з пріоритетів країни, тому, відповідно, там діє чітке законодавство щодо захисту інтелектуальної власності (ІВ). Винахідники, дизайнери, розробники та автори можуть захистити розроблені ними ідеї наступними шляхами:

- патенти;
- авторське право;
- суміжні права (ці права захищають роботу виконавців, музичних і кінопродюсерів, а також телерадіокомпаній. Цей захист тісно пов'язаний із захистом авторського права, тому їх називають «суміжними» правами);
- товарні знаки;
- права на дизайн (захищають зовнішній вигляд дво- чи тривимірних виробів);
- права на базу даних (включає офіційні публікації на Overheid.nl та статистичні дані на веб-сайті Статистичної служби Нідерландів - CBS);

- закон про комерційне найменування (захищає назву, під якою підприємство веде бізнес);
- права селекціонерів рослин (захищає нові сорти рослин);
- права на топографію напівпровідників (захищає дизайн електронних схем на комп'ютерних чіпах (також відомі як топографії напівпровідникових виробів [11]).

Основним органом для реєстрації торгових марок, ідей або дизайну в Нідерландах є Офіс інтелектуальної власності Бенілюксу, тоді як торгові назви реєструються в Торгово-промисловій палаті Нідерландів. Нідерланди є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і учасником багатьох її договорів, окрім цього Нідерланди підписали Європейську патентну конвенцію, а отже, є державою-учасницею Європейської патентної організації, тобто ІВ захищена в Нідерландах набуває цього статусу по всьому ЄС на 20 років.

Торгова політика.

Економіка Нідерландів є однією з найвідкритіших не тільки в ЄС, але й в усьому світі. Вони мають більше ста двосторонніх угод про інвестиції (BITs) або угод, які включають розділи про інвестиції з приблизно ста країн або регіонів. Це історично експортоорієнтована країна. За даними Центрального статистичного бюро Нідерландів (CBS), у 2021 р. обсяг експорту товарів становив 586,5 млрд євро, імпорт товарів – 523,8 млрд євро, зафіксовано позитивне торговельне сальдо товарами у розмірі 62,7 млрд євро. За підсумками 2021 р. Нідерланди посіли 7-е місце у світі з експорту товарів та послуг (поступаючись Китаю, США, Німеччині, Японії, Великобританії та Франції).

У Нідерландах розташована найстаріша у світі фондова біржа, заснована п'ять століть тому, і перша в Європі біржа опціонів, обидві розташовані в Амстердамі. Амстердамські фінансові біржі є частиною групи Euronext, яка управляє фондовими біржами та ринками деривативів в Амстердамі, Брюсселі, Лісабоні та Парижі. Нідерландські фінансові ринки повністю розвинені та працюють за ринковими ставками, сприяючи вільному потоку фінансових ресурсів. Нідерланди є міжнародним фінансовим центром валютного ринку, єврооблігацій і торгівлі злитками.

Гнучкість іноземних компаній у веденні бізнесу в Нідерландах поширюється на сферу валюти та іноземної валюти. Немає обмежень щодо доступу іноземних інвесторів до джерел місцевого фінансування.

Державне регулювання.

Починаючи з 1990-х років, Нідерланди стали однією з перших країн Європи, що розвивають політику з покращення регуляторного середовища. Зокрема, у кінці 1990-х років почався активний процес зменшення адміністративних тягарів для бізнесу, що у подальшому поширилося і на громадян. У 2000 р. було створено АСТАЛ - Нідерландську Консультативну Раду з Питань Регуляторних Тягарів, яка надає незалежні рекомендації уряду та парламенту з мінімізації регуляторних тягарів. З метою полегшення тягару для бізнесу та громадян, були створені спеціальні регуляторні одиниці в Міністерстві економічного розвитку та Міністерстві внутрішніх справ.

З 2001 р. всі основні закони супроводжуються пояснювальною запискою, яка описує проблему, обґрунтовує урядове втручання, а також

його наслідки. Впровадження систематичних консультацій на ранніх етапах процесу прийняття рішень могло б допомогти у зборі інформації про характер проблеми та можливі рішення, наприклад, за допомогою зелених книг.

З 2011 р. діє директива Integraal Afwegingskader (ІАК), яка об'єднує наявні рекомендації та інструкції для засобів оцінки впливу регуляції. Незалежна одиниця якості регуляторної політики, розташована в Міністерстві юстиції, надає нагляд за якістю оцінок впливу.

Потрібно враховувати, що хоча індикатори надають загальний огляд регуляторного каркасу країни, вони не можуть повністю охопити складні реалії його якості, використання та впливу. Для доповнення індикаторів та надання конкретних рекомендацій щодо реформ потрібні глибокі огляди країни [12].

Податки та пільги.

Власники бізнесу в Нідерландах, як і в будь-якій іншій країні, повинні платити податки. Це можуть бути податки на доходи, обіг і прибуток, муніципальні податки та екологічні податки. Під час реєстрації у Нідерландській торговій палаті (КВК) у Реєстрі підприємств, бізнес також буде автоматично зареєстровано в податковій адміністрації Нідерландів (Belastingdienst). Реєстрація вашої компанії є обов'язковою, якщо вона має представництво в Нідерландах, в податковій адміністрації реєструватися необхідно самостійно.

Найпоширеніші податки:

- *ПДВ* (Ставки ПДВ у Нідерландах становлять 9% або 21%. Деякі товари та послуги звільнюються від ПДВ - 0%). Зазвичай ви можете повернути ПДВ, який ваша компанія сплачує за придбані товари та послуги. Декларації з податку на оборот можна подавати щомісяця, щокварталу або щороку. Правила, які застосовуються до підприємств за межами Нідерландів, відрізняються від правил, які застосовуються до підприємств у Нідерландах.

- *Податок на прибуток*. Податкова адміністрація застосовує різні критерії для визначення вашого точного статусу, наприклад: очікувана прибутковість, бізнес-практика, автономія, особистий ризик тощо.

- *Податок на прибуток підприємств*. Якщо ви володієте приватною компанією з обмеженою відповідальністю або публічною компанією з обмеженою відповідальністю ви повинні сплачувати податок на прибуток підприємств (vennootschapsbelasting) від імені своєї компанії. Фонди, благодійні організації та асоціації мають подавати податкові декларації в Нідерландах лише в певних ситуаціях. Ви можете бути звільнені залежно від рівня вашого прибутку.

- *Податок на дивіденди*. Як приватне або публічне товариство з обмеженою відповідальністю ви можете вирішити розподілити прибуток між акціонерами. Зазвичай це має форму дивідендів. Якщо так, ви також повинні сплатити голландський податок на дивіденди (dividendbelasting).

- *Податок із заробітної плати*. Він вираховується із заробітної плати працівників. Ці податки сплачуються до податкової адміністрації. Податок із заробітної плати складається з:

- податок із заробітної плати та внески на національне страхування;

- внески на соціальне страхування;
- залежний від доходу внесок роботодавця на медичне страхування.
- *Муніципальні податки, податки з управління водопостачанням і місцеві податки.* Залежно від місцезнаходження та типу бізнесу є різні місцеві податки. Наприклад: податок на воду, податок на утилізацію відходів, податок на рекламу та ін. щоб дізнатися точніше необхідно зв'язатися з необхідним муніципалітетом (gemeente), провінцією (provincie) або водним управлінням (waterschap), аби з'ясувати, які податки застосовуються до конкретного бізнесу.
- *Інші витрати.* При міжнародному бізнесі, можливо, також доведеться сплачувати мита на імпорт або експорт.

Політична та правова стабільність.

Хоча політичне насильство рідко трапляється у дуже стабільному та орієнтованому на консенсус голландському суспільстві, публічні дебати щодо таких питань, як імміграційна та інтеграційна політика, були і залишаються суперечливими.

Нідерландська економіка значною мірою черпає свою силу завдяки стабільному діловому клімату, який сприяє партнерству між профспілками, бізнес-організаціями та урядом. Страйки рідко використовуються як спосіб вирішення трудових спорів.

Голландські комерційні закони та правила відповідають міжнародній правовій практиці та стандартам; вони однаково застосовуються до іноземних і голландських компаній. Правила щодо придбання, злиття, поглинання та реінвестування є недискримінаційними. Соціально-економічна рада (СЕА) – офіційний дорадчий орган, що складається з представників роботодавців, представників працівників та призначених урядом незалежних експертів – керує голландськими правилами злиття та поглинання. Правила СЕА служать для захисту інтересів зацікавлених сторін і працівників. Вони містять вимоги щодо своєчасного оголошення про злиття та поглинання (M&A) та проведення обговорень із профспілками.

Як член ЄС і країна Єврозони, Нідерланди міцно інтегровані в європейську систему регулювання, з національними та європейськими інституціями, які здійснюють керування над конкретними ринками, галузями, правами споживачів і конкурентною поведінкою окремих фірм.

Фінансові ринки регулюються взаємопов'язаною системою поведінкового нагляду в ЄС і національній системі. Національними регулюючими органами є Центральний банк Нідерландів (DNB) і Управління фінансового ринку Нідерландів (AFM). Їх аналогами в ЄС є ЄЦБ і Європейське управління цінних паперів і ринків (ESMA).

Макроекономічні показники.

У 2023 р. економіка Нідерландів сповільнилася, ВВП зменшився через низькі темпи інфляції, що вплинули на доходи населення та знизили приватні споживчі витрати. Також спостерігалось зниження обсягів експорту через зменшення активності в основних торгових партнерах.

У 2024 р. очікується певне відновлення приватного споживання за рахунок зростання реальної заробітної плати та державних інвестицій. Проте приватні інвестиції лишатимуться слабкими через

нестачу робочої сили та фінансові умови. Прогнозоване зростання у 2024 р. складатиме 0,4% [13], що менше, ніж очікувалося.

Щодо інфляції, у 2023 р. вона знизилася з 7,2% до 0,4% через зниження цін на енергію. Очікується, що в 2024 р. загальна інфляція відновиться до 3%, але без урахування цін на енергію та продукти харчування, інфляція буде знижуватися. У цілому, інфляція за прогнозом складатиме 2,6% у 2024 р. та 2,0% у 2025 р. [13]

Розвиненість інфраструктури та служб підтримки.

Нідерланди відомі своєю розвинутою та добре організованою інфраструктурою, яка включає в себе різноманітні сфери, починаючи з транспортної та цифрової, і закінчуючи енергетичною. Порт Роттердам, що є найбільшим портом у Європі, виступає ключовим транспортним вузлом, забезпечуючи важливе з'єднання для міжнародної торгівлі. З іншого боку, аеропорт Амстердама Схіпхол відомий своєю ефективністю та перевагами для пасажирів.

Вони також є лідерами у цифровій сфері: їхній доступ до Інтернету досить поширений (99% голландських домогосподарств мають доступ до Інтернету) [14], а інтернет-біржа AMS-IX є однією з провідних у світі. Такий високий рівень цифрової готовності сприяє інноваціям та розвитку сучасних технологій. Крім того, Нідерланди активно розвиваються в галузі енергетичної інфраструктури, зокрема, переходять до використання відновлювальних джерел енергії, таких як повітряна енергія. Вони також мають розвинену мережу газопроводів та іншу інфраструктуру для транспортування енергії. Узагальнюючи, інфраструктура Нідерландів є однією з найсучасніших у світі, що допомагає країні забезпечити стабільний економічний розвиток і підтримувати свою конкурентоспроможність на міжнародній арені.

Окрім огляду критеріїв Торгової Палати США варто звернути увагу на Індекс економічної свободи країн від «Heritage Foundation/Wall Street Journal», який також комплексно розглядає 12 важливих показників, що частково пересікаються з вже переліченими, та надає комплексну оцінку інвестиційної привабливості країни вже трохи з іншої точки зору. Нідерланди часто розглядаються як одна з країн з високим рівнем економічної свободи. Вони зазвичай посідають верхні позиції у світовому рейтингу Індексу економічної свободи, тримаючи більш менш стабільні показники та будучи постійним учасником ТОП-20 та іноді навіть ТОП-10 цього індексу.

Основні фактори, які сприяють високій економічній свободі в Нідерландах, включають стабільність правової системи, високий рівень захисту прав власності, відкритість до міжнародної торгівлі та інвестицій, а також ефективність управління.

Висновки.

Нідерланди незмінно входять до числа найбільш конкурентоспроможних промислово розвинутих економік світу. Вони пропонує привабливий діловий та інвестиційний клімат і залишаються привабливим місцем для ділових інвестицій.

Сильні сторони голландської економіки включають стабільний політичний та макроекономічний клімат Нідерландів, високорозвинений фінансовий сектор, стратегічне розташування, добре освічену та продуктивну

робочу силу, а також високоякісну фізичну та комунікаційну інфраструктуру. Інвестори в Нідерландах користуються перевагами висококонкурентної логістики, яка базується на найбільшому морському порту та третьому за величиною аеропорту в Європі. У сфері телекомунікацій Нідерланди мають один із найвищих рівнів проникнення Інтернету в Європейському Союзі (ЄС) – 92%, а також один із найбільших у світі центрів передачі даних – Amsterdam Internet Exchange.

Нідерланди є одними з найбільших одержувачів і джерел прямих іноземних інвестицій (ПІІ) у світі. Це можна пояснити конкурентоспроможною економікою Нідерландів, історично сприятливим податковим кліматом для бізнесу та багатьма інвестиційними угодами, які містять захист інвесторів. Голландська економіка має значні прямі іноземні інвестиції в широкий спектр секторів, включаючи логістику, інформаційні технології та виробництво. Податкова політика Нідерландів продовжує розвиватися у відповідь на спроби ЄС гармонізувати податкову політику між державами-членами.

Список використаних джерел

1. The World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/home>
2. European Commission: Negotiations and agreements. URL: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/negotiations-and-agreements_en
3. OECD, FDI stocks. URL: <https://data.oecd.org/fdi/fdi-stocks.htm#indicator-chart>
4. Eurostat. Foreign direct investment positions (% of EU total). 2021. URL: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Foreign_direct_investment_positions,_2021_\(%25_of_EU_total\)_GL2023.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Foreign_direct_investment_positions,_2021_(%25_of_EU_total)_GL2023.png)
5. De Nederlandsche Bank (DNB). Current Economic Issues: Labour Market. URL: <https://www.dnb.nl/en/current-economic-issues/labour-market/>
6. Arbeidsmarktinformatie: Spanningsindicator: Opnieuw koelt de arbeidsmarkt af. URL: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/prognose-trends/spanningsindicator-opnieuw-koelt-de-arbeidsmarkt-af>
7. De Nederlandsche Bank (DNB). Working Paper No. 779. URL: https://www.dnb.nl/media/a5vlpX5o/working_paper_no-779.pdf
8. Government of the Netherlands. Minimum Wage Amounts as of 2024. URL: <https://www.government.nl/topics/minimum-wage/minimum-wage-amounts-as-of-2024>
9. Lawyers Netherlands. Repatriation of Profit from the Netherlands. URL: <https://lawyersnetherlands.com/repatriation-of-profit-from-the-netherlands/>
10. Верховна Рада України. Директива Ради 90/435/ЄЕС «Щодо загальної системи оподаткування, яка застосовується до материнських компаній та дочірніх підприємств різних держав-членів». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_358#Text
11. Government of the Netherlands. Protection of Intellectual Property. URL: <https://www.government.nl/topics/intellectual-property/protection-of-intellectual-property>

12. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Economic Surveys: Netherlands. URL: <https://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/Netherlands-web.pdf>
13. Centraal Planbureau (CPB). CPB Projections: Macro-economic Outlook MEV 2024. URL: <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Projections-Macro-economic-Outlook-MEV-2024.pdf>
14. Invest in Holland. Infrastructure. URL: <https://investinholland.com/why-invest/infrastructure/>
15. US Chamber of Commerce. URL: <https://www.uschamber.com>

References

1. The World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/home> (Accessed 28 March 2024)
2. European Commission: Negotiations and agreements. URL: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/negotiations-and-agreements_en (Accessed 28 March 2024)
3. OECD, FDI stocks. URL: <https://data.oecd.org/fdi/fdi-stocks.htm#indicator-chart> (Accessed 28 March 2024)
4. Eurostat. Foreign direct investment positions (% of EU total). 2021. URL: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Foreign_direct_investment_positions,_2021_\(%25_of_EU_total\)_GL2023.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Foreign_direct_investment_positions,_2021_(%25_of_EU_total)_GL2023.png) (Accessed 28 March 2024)
5. De Nederlandsche Bank (DNB). Current Economic Issues: Labour Market. URL: <https://www.dnb.nl/en/current-economic-issues/labour-market/> (Accessed 28 March 2024)
6. Labor market information: Tension indicator: The labor market is cooling down again. URL: <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/prognose-trends/spanningsindicator-opnieuw-koelt-de-arbeidsmarkt-af> (Accessed 28 March 2024)
7. De Nederlandsche Bank (DNB). Working Paper No. 779. URL: https://www.dnb.nl/media/a5vlp5o/working_paper_no-779.pdf (Accessed 28 March 2024)
8. Government of the Netherlands. Minimum Wage Amounts as of 2024. URL: <https://www.government.nl/topics/minimum-wage/minimum-wage-amounts-as-of-2024> (Accessed 28 March 2024)
9. Lawyers Netherlands. Repatriation of Profit from the Netherlands. URL: <https://lawyersnetherlands.com/repatriation-of-profit-from-the-netherlands/> (Accessed 28 March 2024)
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1990) Council Directive 90/435/EEC 'On the common system of taxation applicable to parent companies and subsidiaries of different Member States' URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_358#Text (Accessed 28 March 2024)
11. Government of the Netherlands. Protection of Intellectual Property. URL: <https://www.government.nl/topics/intellectual-property/protection-of-intellectual-property> (Accessed 28 March 2024)
12. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Economic Surveys: Netherlands. URL: <https://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/Netherlands-web.pdf> (Accessed 28 March 2024)

13. Centraal Planbureau (CPB). CPB Projections: Macro-economic Outlook MEV 2024. URL: <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Projections-Macro-economic-Outlook-MEV-2024.pdf> (Accessed 28 March 2024)

14. Invest in Holland. Infrastructure. URL: <https://investinholland.com/why-invest/infrastructure/> (Accessed 28 March 2024)

15. US Chamber of Commerce. URL: <https://www.uschamber.com> (Accessed 28 March 2024)

INVESTMENT ENVIRONMENT OF THE NETHERLANDS

Viktoriia M. Sbitenkova, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine).

E-mail: vikasbitenkova@gmail.com

<https://doi.org/10.32342/2074-5362-2024-1-36-7>

Keywords: *investment climate, the Netherlands, economic stability, regulatory environment, infrastructure, labor market, tax benefits, sustainable development, investment incentives*

JEL classification: *F21, F43, G11, G18, H25*

The paper offers a comprehensive review of the investment environment in the Netherlands, a nation noted for its advanced economy, robust international trade links, and a solid legal framework that supports business activity. The Netherlands features a stable political environment, transparent governance, and administrative efficiency, creating a reliable backdrop for investment. This climate is conducive to innovation and attracts foreign direct investment, especially due to an advantageous tax system.

The workforce in the Netherlands is highly skilled and multilingual, which is a critical asset, though the high labor costs could be seen as a deterrent. However, these costs are often offset by the high productivity and the business-friendly policies of the government. The Dutch market is well-connected and integral to the European trade landscape, making it a strategic entry point into the European Union.

Transport and logistics infrastructure, particularly the Port of Rotterdam—the largest port in Europe—plays a crucial role in facilitating trade not only across Europe but globally. This infrastructure is supported by a top-tier digital network and service sector, with the Netherlands boasting one of the highest broadband penetration rates in Europe.

Despite its many advantages, the investment climate in the Netherlands does face challenges such as regulatory complexity and stringent environmental regulations. These challenges are balanced by the country's commitment to sustainability and the green economy, which opens up new investment opportunities in renewable energy and sustainable technologies.

Furthermore, the Netherlands is proactive in fostering a favorable business environment through various government initiatives. These include incentives for research and development, enhancements in sustainable business practices, and subsidies for green energy projects, all aimed at maintaining the country's competitive edge.

The Dutch government's approach to international business is also characterized by a network of treaties designed to protect foreign investments and prevent double taxation, making the Netherlands an attractive destination for multinational corporations. The presence of a strong legal system ensures that property rights and contracts are well protected, which is a critical consideration for investors.

In conclusion, the Netherlands presents a balanced spectrum of opportunities and challenges. While the high cost of operations and regulatory demands pose hurdles, the

strategic advantages, robust infrastructure, and government incentives create a favorable environment for significant investment returns. This detailed analysis serves as an essential guide for potential investors, providing insights into both the macroeconomic stability and sector-specific prospects within the Dutch market.

Одержано 10.01.2024.